

6 september 2014 zaterdag

Kale feiten bestaan niet in de wetenschap

BYLINE: HEDWIG TE **MOLDER**

SECTION: Opinie en Debat

LENGTH: 344 woorden

Maarten Keulemans verwijt de wetenschap voor 'het publiek' te knielen (O&D, 4 september). De term publiek is veelbetekenend. Het 'publiek' (moet) luisteren naar wat jij te zeggen hebt.

Zolang we blijven praten over wetenschap versus samenleving of publiek komen we geen stap verder. Feiten bespreekbaar maken is iets heel anders dan ze 'afzweren'. Wanneer mensen elkaar serieus nemen, dan nemen ze de moeite om het ook - juist - met elkaar oneens te zijn. Maar dan wel zodanig dat 'de feiten' niet slechts gepresenteerd worden.

Absolute zekerheden moet je niet aanbieden wanneer ze er niet zijn (en dat is eerder regel dan uitzondering). Maar belangrijker: het model van de feiten op het presenteerblaadje suggereert ook dat met die feiten alles gezegd is. Kale feiten bestaan echter niet; ze zijn altijd verbonden met waarden. Mijn pleidooi van afgelopen donderdag (O&D, 28 augustus) was bedoeld om die morele dimensie naar boven te halen.

Als je niet wilt dat 'de wetenschap' wordt afgezworen, dan moet je bijvoorbeeld in gesprek gaan over hoe het dominante paradigma in voedingsonderzoek het voorkomen van ziektes vooropstelt, waardoor andere waarden - wat is goed eten, een goed leven in bredere zin - naar de achtergrond worden geduwd.

Of erkennen dat de discussie over ADHD ook en wellicht vooral over goed ouderschap gaat, en het debat over vaccinatie een dubbelhartige houding van de overheid aan de kaak stelt.

Het publiek wordt door Keulemans in één adem genoemd met 'het grote geld'. Maar dat zogenaamde publiek heeft juist veel moeite met de onderlinge verwevenheid van wetenschap en geld, en het lijkt mij raadzaam om hierover het gesprek aan te gaan. Dat is iets heel anders dan: u vraagt, wij draaien.

Overigens: het idee dat de wetenschap moet overwegen 'de lawaaimakers' met rust te laten getuigt van arrogantie. De wetenschap is al lang in gesprek, de samenleving praat al - of je dat nu wilt of niet. Maar of het tot een echte dialoog komt valt nog te bezien.

Hedwig te **Molder**, hoogleraar Communicatie, Wageningen Universiteit/Universiteit Twente